

Hendur & Hugflog 1999

Söluframsýning í Höllini á Hálsi
23. - 25. júlí

Aftur í ár verður höllin á Hálsi karmur um framsýningina »Hendur og Hugflog«, sum verður nú um vikuskiftið. Eins og í fjór eru útlendskir framsýnarar við og í ár eru gestirnir úr Íslandi, þaðani upprunahugskotið til framsýningina kom í 1996

Týdning at menna handaverki

– »Hendur & Hugflog« er ein sölustevna og ein framsýning, sum hevur sum høvuðsendamál at menna føroyska handaverkið, siga fyrireikararnir, nú triðja framsýningin verður um vikuskiftið. Hóast stutt er frálíðið síðani fyrstu framsýningina, so halda tey, at tekin eru um, at gongd er komin á menningina

Sveinur Tróndarson

Triðja árið á rað, skipað Menningarstovan og Føroya Heimavirkisfelag fyri sölufamsýningini »Hendur & Hugflog« í höllini á Hálsi, og verður hugt eftir undirtøkuni, so kann ikki annað sigast enn, at tað hevur verið tórvur á eini slíkari framsýning.

Nógvar framsýningar eru í landinum millum ár og dag, men fyri bert teimum árum síðani var eingin framsýning, sum bara var ætlað listhandverkarum og heimavirkisfólki.

Tað er kanska orsökini til at hugurin at luttaka hevur verið so góður øll trý árin, og tað er kanska júst orsökini til, at fyrireikararnir halda á fram at skipa fyri framsýningini.

At tað hevur verið tórvur á eini slíkari framsýning ber eisini stóri skarin av vitjandi boð um.

Bæði undanfarnu árin hava umleið 3.000 fólk verið inni á gólvum í höllini á Hálsi, og tað er ikki so lítið.

Vit hava verið og fingið eitt lítið prát við fyrireikararnar, sum eru Inga Simonsen og Suni Poulsen frá Menningarstovuni og Randi Vang frá Heimavirkisfelagnum.

Byrjaði í Íslandi

Hugskotið til framsýningina fingur fyrireikararnir tá tey vóru í Íslandi í 1996.

– Vit vóru har yviri í sambandi við líknandi framsýning á Akureyri í 1996, og niðurstøðan av tórinum var, at vit skuldu royna tað sama her. Tað gjørdi vit fyrstu ferð árið eftir, í 1997, siga tey trý.

Hetta var ein roynd at gera nakað heilt nýtt fyri eina »vinnu«, sum mangur ikki hevur roknað sum eina vinnu og niðurstøðan eftir fyrstu framsýningina var at hatta skuldi roynast aftur.

Men hvat er endamálið við framsýningini, um tað finst eitt einstakt høvuðsendamál?

– Endamálið við framsýningini er at menna listhandverk og heimavirking í Føroyum. Tað eru nógvar fólk kring alt landið, sum sita og virka eithvørt, og tað er fyri at stuðla teimum, at halda á fram, at henda framsýningin er sett upp á beinin, sigur Suni.

Við hesari framsýningini koma tey út millum aðrar framsýningar, har tey siggia hvat tað er teirra »starvsfelagar« takast við, og kunnu taka við læru frá teimum.

Randi Vang vísir á, at tað er sera gagnligt hjá listhandverkarum, at siggia hvat onnur gera, um enn tað er í sama faki, sum tey sjálvi arbeiða, ella tað er á øðrum økjum, tí tað kanst altíð brúka góð hugskot.

Ein góð lopfjøl

Men so er spurningurin mill-

um annað, um fyrireikararnir halda, at tað hevur eydnast teimum at fáa gongd í hesa »vinnuna«.

– Vit skulu vera varin við at siga, at vit hava fingið gongd í, men vit kunnu siga, at vit saman við framsýnarum hava sett skjótul á eitt arbeiði, sum tekur rættliga langa tíð, siga tey trý.

Hvat er tað so, sum tit hava sett gongd á?

– Tað, sum eg haldi hevur størstan týdning er, at fólk, sum fást við handaverki skulu læra at selja tað tey gera fyri pengar, sigur Randi Vang.

– Nógvar av teimum, sum eru við hava í fleiri ár arbeiðt við handaverkinum, og hava í nógvum fótum latið lutirnar frá sær uttan at taka størvegis av peningi fyri vørnum. Tann »prosessin« at læra at taka pengar fyri sitt arbeiði er nakað sum tekur tíð, sigur Randi Vang.

Hon heldur, at handverksfólk ofta eru í so lítillatin, og at tað ávirkar eisini at áseta rétta prís.

– Og hon veit hvat hon tessar um, tí hon er listhandverkarari sjálf, hóast hon tó heldur vil kalla seg handverkara enn listafólk.

Sölustevna og framsýning

Nú hevur framsýningin øll trý árin ligið í juli mánaði, seinasta vikuskiftið áðrenn ólavskú, og tað er kanska onkur, sum heldur, at tíðarbilíð er væl valt, serliga tá

ein hugsar um sóluna.

– Hetta er ein sölustevna og ein framsýning har listhandverkararnir fáa høvi til at vísa fólkíð - bæði keypmannum og kundum, hvat at er, tey gera.

– Fleiri teirra, sum vit hava tósað við siga, at sólán í veruleikanum ikki er tað týdningarmesta hesar dagar, sigur Inga Simonsen.

– Tey vísa á, at tey koma út við tí tey hava gjørt, og á tann hátt vísa kundunum, at tey eru til. So kann tað vera, at kundarnir venda aftur seinni, um teir ynskja at keypa. Soleiðis fáa handverkararnir kontaktirnar út til kundarnar, og tað siga fleiri teirra, hevur sera stóran týdning, leggur Inga Simonsen afturat.

Men kortini er tað ein veruleiki, at tað verður selt rættiliga nógv á sjálvari framsýningini.

– Nógvar føroyingar, sum búgva uttanlands eru heima um hetta mundið, og ein framsýning sum henda gevur teimum høvið til at finna nógva á einum stað, og tað er nokk ein orsök til, at tað verður selt so nógva. Eitt annað er so úrvalið á framsýningini. T. d. eru fleiri básar, sum hava ymiskt til føroysk klæði, og tað verður eisini selt nógva av.

Kortini leggja fyrireikararnir dent á, at hóast talan er um eina sölustevnu, so hevur tað stóran týdning, at framleiðararnir halda fast við teirradagliga sólunet.

Framsýningin er ikki á nakran hátt ætla at koma í staðin fyri hetta sólunet, men er heldur ætla til at styrkja marknaðarføringina av vørnum, og kemur hetta vónandi eisini handlunum til gagns.

Fjølbroyni skal til

Fyrireikararnir royna av øllum alvi at bera so í bandi, at framsýningin verður so fjølbroytt sum yvirhøvur gjørligt.

Framsýnararnir sjálvir hjálpa væl til í so máta, tí tað er rættiliga ymiskt hvat verður sýnt fram í teimum ymsu básunum.

Fyri at seta ein eyka dóm á, hava fyrireikararnir tey bæði seinnu árin boðið útlendskum gestaframsýnarum við til framsýningina.

Tað er altíð eitt »náttúrligt« skifti millum luttakararnar. Ikki allir, sum vóru við í fjór, eru við í ár, og soleiðis skal tað eisini vera halda tey trý.

– Hjá nøkrum er tað tí, at tað ikki hava stundir tí tey hava so nógva at gera, og hjá øðrum er tað tí, at tey heldur vilja biða eitt ár, áðrenn tey koma við aftur.

Men hóast tað, so halda fyrireikararnir, at tað eisini er neyðugt við íblástri uttanfrá.

– Vit hava tað fatan, at tað kann vera gagnligt fyri føroysku framsýnararnar at siggia hvussu útlendingar arbeiða, og tí hava vit tey bæði seinnu árin boðið útlend-

ingum við.

Í fjór var gestaframsýnarin ein føroyingur, sum er búsetandi í Danmark, men í ár koma gestaframsýnararnir úr Íslandi, og fyrireikararnir halda sjálvir, at tey hava fingið trý sera spennandi og fjølbroytt íslensk lista- og handverksfólk hendavegin.

– Næsta ár kann verða, at vit bjóða onkrum úr Hettlandi at koma hendavegin, ella úr Noregi, sigur Randi Vang.

Geva handlum fyrirum

Ein onnur broyting í mun til undanfarin ár, er at í ár verður framsýningin latin upp í tveimum þorum.

Klokkan 13 verður framsýningin latin upp fyri innbodnum, meðan hon letur upp fyri almenninginum klokkan 15.

– Vit gera tað soleiðis í ár fyri at geva viðskiftafólkunum hjá teimum, sum sýna fram, ein fyrirum. Hini bæði árin hevur tað verið so, at dýrnar eru latnar upp eina ávísa klokkið og tá hava vit ikki hugsað um t. d. handlarnar, sum selja vørurnar hjá framleiðarunum. Hetta vildu vit broyta í ár, og tí hava vit avgjørt, at frá klokkan 13-15 er bert opið fyri innbodnum.

Fyrireikararnir vóna at siggia eins nógva fólk í ár og undanfarnu árin.